

פז [א] כתוב בתורה וכו' ג' פעמים וכו'. הכה"ג הביא קושיא בשם הרא"ם שהקשה למה לי לא תבשל תיפוק ליה מלא תאכל כל תועבה כל שתעבתי לך וכו' ואין לומר דאי הוי כתיב לא תבשל לא הוי אסרינן בישל כלל רק הוי אמינא מה בישול אכילה ואם כן לא הוי תועבה כלל דזה דוחק דמהיכי תיתי נוציא בישול ממשמעותיה על אכילה ותיריך ללקות באו דעל לאו לא תאכל כל תועבה אינו לוקה דהוי ליה לאו שבכללות ע"ש. ועדיין לשיטת הרמב"ם דסבירא ליה על הנאה אינו לוקה חד לא תבשל דקאי

על איסור הנאה קשה למה לי מלא תאכל כל תועבה נפקא ואיסור הנאה בכלל דבלאו הכי לא לקי ודאי לחזוקיה דסבירא ליה לא תאכל איסור אכילה לבד משמע לא קשה דמנלן הוי ידעינן איסור הנאה דחד לבישול וחד לאיסור אכילה ללקות על אכילה דלא נפקא מלא תאכל כל תועבה ואיסור הנאה מנלן ואיצטריך קרא מיוחד רק הקושיא לר"א דאמר כל מקום שנאמר לא תאכל איסור הנאה נמי במשמע קשה דאייתר לא תבשל הג' דהנאה מלא תאכל כל תועבה ואי דהוי לאו בכלל ל"ת הא בלאו הכי לית ביה מלקות והרמב"ם פסק כר"א:

ובאמת מ"ש בגמרא דחולין דף ק"ח דלכך בעינן בשר בחלב נותן טעם בדרך בישול אסרה התורה ולפירוש רש"י דגלי קרא דבעינן טעמא מדלא אסרה התורה אלא דרך בישול ולא כבוש שאסר הכתוב הבשר להתבשל בחלב וכו' שמע מינה דלכך הקפיד התורה אבישול כדי שיתן טעם אבל הבישול בלי נתינת טעם אין כאן בישול ולפי זה אם בישול כזית בשר בע' ביצים חלב בנותן טעם בדרך בישול אין כאן לאו ל"ת דלא אסרה התורה רק דרך בישול ואם כן יהיה הבשר מותר משום לא תאכל כל תועבה דלא נעשה תועבה ובאמת הבשר אסור דהא נתבשל בחלב הרבה ולכך איצטריך קרא לא תבשל אף דלא נעשה תועבה:

ולפי זה קשה לר"א דאמר בשר בחלב אסור דכתיב לא תאכל כל תועבה כל שתעבתי לך אסור הך מילתא דרב דאמר כזית הבשר שנפל לתוך יורה חלב בשר אסור והחלב מותר בממה נפשך אם לא נעשה תועבה בבשר קטן הכמות ברב חלב דאינו כדרך המבשלים אם כן אף הבשר יהיה מותר דאינו נעשה תועבה ואי נעשה תועבה מכל מקום הואיל שנתבשל בו בשר אם כן אף החלב יהיה אסור דהא בסיבתה נעשה תועבה וצריך לומר דנראה מתוך דברי הגמרא מה דפריך חלב אמאי מותר חלב נבלה

סימן פז באיזה בשר נוהג דין בשר בחלב והואך נקרא בישול

ובו יא טעמים

**א [א] כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב
אמו ג' פעמים [ב] אחר לאיסור בישול**

דהך חלב הנבלע בתוך חתיכות בשר הוא נפרד מן החלב שביורה ואינו מסייע לבטל הטעם ואם כן הך חלב הוא בכלל בישול בשר בחלב שהוא כדרך המתבשלים ונותן טעם כי אין לה חיבור עם חלב שבתוך יורה כי רב הוא והרי כאן בשר בחלב גמור ושייך בהו לא תאכל כל תועבה ואם כן אף הג"ל נסתר דאם יבשל כזית בשר תוך ע' זתים חלב או כזית חלב הנבלע בתוך כזית בשר הוא ענין נפרד ויש בו משום לא תאכל כל תועבה והבשר והחלב הבלועה נעשה בהם תועבה ואסורין מדברי תורה ואם כן הקושיא הג"ל

במקומה ולכן אפשר לומר דנפקא מינה במבשל לחולה בשר בחלב ואם כן תועבה ליכא ואדרבה תבא עליו ברכה ואין אומרים יעשה זה בשביל קטני ישראל וכו' ואם כן איצטריך קרא דאף בכהאי גוונא אסור וצריך עיון. כי בלאו הכי קשיא ליה הא דילפינן לאסור יין נסך לעכו"ם מישתו יין נסיכם ותקרובת עכו"ם מן ויאכלו זבחי מתים ותיפוק ליה דהוי בכלל לא תאכל כל תועבה ואין לך תועבה יותר מזה והוי בגופו של דבר כמו בשר בחלב ע"ש בגמרא דחולין ודעכו"ם וצריך עיון דמזה נראה דהך לא תאכלו כל תועבה אף דר"א אמרה לא קיימא לן להלכה וסתמא דגמרא חולק וצריך עיון:

[ב] אחד לאיסור בישול. והנה אם צלי גם כן מהתורה אסור נחלקו הפר"ח ואחרונים נמשכו אחר דעת הר"ן דסבירא ליה דאין צלי בכלל וראיתו מהא דאמרינן בריש סנהדרין דאין לקרות בחלב בצירי דדרך בישול אסרה תורה ופירוש רש"י ותוספות ובחלב אין בישול רק דרך טיגון:

איברא אני אומר להיפוך הא תנא דברייתא מייתי ליה לראיה דיש אם למקרא מדלא אמרינן בחלב בצירי וקאמר הגמרא דהך תנא דסבירא ליה יש אם למסורת סבירא ליה דרך בישול אסרה תורה ולפי זה הך תנא דברייתא דמביא ראיה לאם למקרא מהך שמע מינה דלא סבירא ליה להך דחיה דרך בישול אסרה התורה וסבירא ליה אפילו דרך טיגון בכלל בישול ובהא נחלקו הנך תנאי ואם כן אנו דקיימא לן אם למקרא אמרינן כפשטא דברייתא דאף דרך טיגון בכלל בישול ולא אמרינן חלב דאם למקרא וכמעט נהפך הוא דיש ראיה משם דטיגון והוא הדין צלי בכלל בישול:

איברא יש קצת ראיה מהא דאמרינן בפרק כל הבשר ר"ל אמר מנין לבשר בחלב שאסור דכתיב לא תאכלו ממנו נא ובשל מבושל יש לך בישול אחרת כיוצא

פליפול אי צלי
בשר בחלב
אסור מדת

הפרי"ח הביא
ראיה נהפך
הוא

ראיה נהפך
דצלי מותר
מדאורייתא

בוזה שהוא אסור ואיזו זו בשר בחלב. והנה שם בשל ומבושל איירי בישול דווקא ולא צלי דצלי כך מצותו בפסח וקאמר דכמו זו אסורה כן כיוצא בו בשר בחלב הרי דגם שם בישול ולא צלי לאסור דצלי אינו כיוצא בו דכאן אדרבה צלי שרי ומצוה ואין לנו לאסור רק בישול במים שהוא כיוצא בו בפסח לאסור ואם כן אף דלא קיימא לן כר"ל בהא וילפינן בשר בחלב לאסור ממקום אחר מכל מקום מסתברא דבהך דינא אי בשר בחלב שייך בצלי לא יחלקו ר"ל ואינך אמוראי ומר"ל נשמע לדידן. גם עשיתי קצת סמוכין מהא דמקשים העולם בהא דילפינן בגמרא דפסחים ונזיר טעם כעיקר מגעולי עכו"ם דצוה התורה להגעיל כלי מדין דלמא בשביל כך צוה התורה אולי

עוד ראיה וישב בוה על קושיית הגולם

פז (א) דרך בישול. לאפוקי מליחה או כבישה. וצלי יש בו דעות ועיין פלתי דיש להחמיר: **(ב) בישול.** עיין פלתי אם בישל ע' זתים חלב עם זית אחד של בשר אף שאינו כדרך המתבשלים כמ"ש רש"י מכל מקום אסור בהנאה מהתורה: **(ג) כל בשר.** דעת הפ"ח דאם לא נתבשל כמאכל בן דרוסאי דאין אסור מהתורה דאמרינן באיזה בישול אמרו בבישול שאחרים אוכלים אותו והיינו בן דרוסאי ועיין פלתי דכתבתי דליתא כל שבא לחום כלי ראשון אסור דבר תורה וע"ש: **(ד) מותר.** וכל שאסור בהנאה הוא מנקברין ואין

ואחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה והוציא אכילה בלשון בישול לומר שאינו אסור מן התורה אלא (א) דרך (ב) בישול אבל מדרבנן אסור בכל ענין (ג) (ב) (כל זכר בחלב שאינו אסור מן התורה (ד) מותר [ד] בהנאה):

רשאי לשורפו דנקברין אפרן אסור ונשרפין אפרן מותר ומותר להשליכו לבית מקום הרעי וכדומה ועמ"ש פלתי:

אך עם כל זה נראה עיקר כפר"ח להחמיר מהא דאמרינן כבדא עלוי בשרא אסור כחלא עלוי בישרא שרי דם דאורייתא חלב שחוטה דרבנן וקשה מאי איריא חלב שחוטה דרבנן הא אפילו דאורייתא מכל מקום הא מיירי בצלי וצלי דרבנן מה שאין כן דם דאורייתא ועל כרחך דגם צלי דאורייתא וכן בשמעתא דכחל דאמרינן מעבר הוא דלא עבר עליו בלאו הא אסור ולפירוש רש"י כל שמעתא איירי בצלי ולא בקדירה וקשה מאי אריא כחל כל מילי נמי אינו עובר מהתורה ודוחק לומר כיון דהחלב כנוס בתוך הכחל הוי ליה כנתבשל בקדירה ולכך לולי חלב שחוטה דרבנן היה עובר מהתורה דזה דוחק:

ראיה לאסור צלי מהתורה

וגם רש"י פירש בשמעתא דטפת חלב דחידוש הוא בב"ח הואיל זהו לחודא שריא ולא פירש להו דאי תרי להו כולי יומא משום דסבירא ליה כבוש אינו רק בחומץ כמ"ש"ל ולא פירש הך חידוש בצלי דעל כל פנים בולע בנותן טעם ומכל מקום התירה התורה והיש לך חידוש יותר מזה בשלמא לתוספות י"ל כבוש יותר חידוש דמבליע בכולו אבל לפירוש רש"י קשה הוי ליה למימר חידוש זה אלא ודאי דאף צלי אסור והכל בכלל בישול וגם ר"ת בשמעתין דכחל הקשה על רש"י דמאי שנא צלי ומאי שנא דנתבשל לבדו בקדירה וקשה הא שני ושניה דבצלי אפילו בחלב גמור ליכא איסורא של תורה ובבישול איכא בחלב גמור איסור של תורה אלא ודאי דגם צלי אסור דבר תורה:

עוד ראיה לאיסור

[ג] כל בשר בחלב. כן דעת הרמב"ם והרבה מחברים ומהרש"ל בפכ"ה סימן ק' תמה מנלן הא דכל מה דתקון רבנן כעין דאורייתא תיקון וכמו כן חמץ בפסח אין הבדל בין דרבנן לדאורייתא ע"ש ונראה דיליף מהך דעכו"ם אלו אסורים כו' דפר"י וליתני חתיכות נבלה והקשה התוספות הא תני ליה התם ותירץ דא"כ בשר בחלב ל"ל וקשה דלמא איירי המקשן בשר בחלב של חיה ועוף דהוי רק מדרבנן וקא משמע לן דחתיכה הראויה להתכבד אפילו באיסור דרבנן לא בטיל ועיין לקמן סימן ק' ע"ש ועל כרחך צריך לומר דליכא למימר ב"ח דרבנן דהא קתני איסורי הנאה ובשר בחלב דרבנן מותר בהנאה ודוק ועיין לקמן ותמצא עוד ראיה לכך:

ראיה לרמב"ם

[ד] בהנאה. כתב הרמב"ם דבשר בחלב האסור בהנאה הוא מנקברים ואפילו אפרו אסור ונכון הוא במשנה דתמורה אלא שיש לי ספק למאן דאמר אי אפשר לסוחטו אסור ומכל שכן למאן דאמר אי אפשר מותר דלכולא עלמא כמ"ש הר"ן אי ברור לן דנסחט טעם החלב מן בשר היה הבשר מותר רק אי אפשר לסוחטו ע"ש ואלו בא אליהו ויעיד דהיה נסחט היה מותר ואם כן בנשרף לעפר ודאי דפרח מנייהו טעם חלב ונסחט בבירור אם כן איך יהיה אסור השתא בחתיכה קיימת ככהאי גוונא מותר מכל שכן בנשרף דק לעפר ועוד אני תמה אם כן הא דאמרינן נותן טעם לפגם מותר משום דנבלה דלא חזי לגר אינו קרוי נבלה ובאמת למאן דאמר דחזי לכלב הוי נבלה נותן

צריך עיון במשנה דתמורה